به نام خدا

تمرین اول شبکه های اجتماعی

رضا منصوری خواه 810103246

استاد درس: دکتر مسعود اسدپور

نیاز مند*ی ه*ا: Python 3.x

كتابخانهها:

matplotlib
 networkx
 math

## نحوه اجرا:

pip3 install -r requirement.txt python3 hw1.py

به طور کلی هدف شبیه سازی و تحلیل گرافهای توزیع درجه توان (Power-law) و مقایسه آنها با گرافهای باراباشی-آلبرت (BA) است. در اینجا قصد داریم تحلیل دقیقی از هر بخش کد داشته باشیم و هدف کلی آن را توضیح دهیم.

# 1. ایجاد گرافهای با توزیع درجه توان (Power-Law Distribution)

کد با استفاده از تابع  $create\_powerlaw\_graph گرافهایی با توزیع درجه توان ایجاد میکند. در این توزیع، درجه هر گره در گراف با احتمال <math>p(k) \propto k - \gamma p(k)$  به دست میآید، که در آن  $\gamma$ gammay پارامتر نمایی است که روی توزیع درجه تأثیر میگذارد.

- برای هر گراف، ابتدا گرافی با تعداد NNN گره ایجاد می شود.
- سپس برای هر گره جدید، احتمال اتصال به گرههای قبلی بهطور متناسب با درجه آنها محاسبه میشود.
- این گرافها ویژگیهایی مشابه به شبکههای پیچیده (Complex Networks) دارند که در آنها گرههای با در جه بالا معمو لاً بیشتر احتمال اتصال دارند.

#### 2. محاسبه فاصله میان گرهها (Distance Measures)

هدف از محاسبه فاصله در گرافها، تحلیل این است که میانگین فاصله یا طول مسیر کوتاهترین مسیر ها (Shortest Path) در گرافها چگونه تغییر میکند.

- تابع calculate\_distance فاصله میان گرهها را با استفاده از متد average\_shortest\_path محاسبه میکند.
- تابع calculate\_distance\_sampling از یک روش نمونهگیری تصادفی برای محاسبه میانگین فاصله استفاده میکند، که این روش شامل انتخاب تصادفی دو گره و محاسبه طول مسیر میان آنهاست.

این محاسبات به ما کمک میکند که بتوانیم مدلهای گرافی مانند گرافهای با توزیع درجه توان و گرافهای BA را از نظر فاصله میان گرهها تحلیل کنیم.

#### 3. محاسبه فاصله های مورد انتظار (Expected Distance)

در توابع calculate\_expected\_dist، برای مقادیر مختلف ۷\gammay مدل های تحلیلی از رفتار فاصله میان گرهها ارائه می شود. این مدل ها نشان می دهند که در یک گراف با توزیع در جه توان، میانگین فاصله چطور با اندازه گراف (N) و پارامتر ۷\gammay تغییر میکند.

• برای  $\gamma$ gammaγ در بازههای مختلف (مثل  $2 ≤ \gamma$ ), فرمولهای مختلفی برای محاسبه فاصله متوسط میان گرهها ارائه شده است.

#### 4. ترسیم نمودارهای مقایسهای

در کد، از توابع plot برای ترسیم نمودار هایی استفاده میشود که بهطور مستقیم فاصلههای میان گرهها را برای گرافهای مختلف با اندازههای متفاوت N و پارامتر ۷\gammay مختلف مقایسه میکند.

• در این نمودار ها، مقادیر و اقعی میانگین فاصله ها (محاسبه شده از طریق calculate\_distance) با مقادیر پیش بینی شده (محاسبه شده توسط فر مول های تحلیلی در calculate\_expected\_dist) مقایسه می شوند.

این مقایسه به ما اجازه می دهد که عملکر د مدل ها و پیش بینی های مختلف را نسبت به داده های و اقعی بررسی کنیم.

# 5. شبیهسازی گرافهای باراباشی-آلبرت (Barabási-Albert Graphs)

در این کد، گرافهای باراباشی-آلبرت با تابع generate\_ba\_graph ساخته می شوند. این گرافها به طور خاص برای مدل سازی شبکه هایی با اتصال درجه بالا به گرههای با درجه بالا طراحی شده اند.

• در اینجا، گرافهای BA برای مقادیر مختلف m (که به معنی تعداد اتصالات جدید برای هر گره جدید است) ساخته می شوند و توزیع طول مسیر (Path Length Distribution) در این گرافها ترسیم می شود.

این مقایسه بین گرافهای با توزیع درجه توان و گرافهای BA کمک میکند تا تفاوتهای رفتار های توپولوژیکی این دو نوع گراف شبیهسازی شده تحلیل شوند.

## 6. نتایج و تحلیلهای بیشتر

کد چندین بار برای مقادیر مختلف y\gammay و اندازههای مختلف گراف (مثل N=2000,4000...) شبیهسازی انجام میدهد و نتایج فاصله میان گرهها را محاسبه و ترسیم میکند.

#### هدف کلی کد:

هدف کلی کد این است که اثر پار امتر های مختلف (مثل ۷\gammay و اندازه گراف N) بر ویژگیهای توپولوژیکی گرافهای بیچیده را تحلیل کند.

- بررسی چگونگی تغییر میانگین فاصله میان گرهها در گرافهای با توزیع درجه توان (Power-Law).
- مقایسه این نتایج با مدل گرافهای بار اباشی-آلبرت (BA) و تحلیل رفتارهای توپولوژیکی این دو نوع گراف است.
  - در نهایت، نمودار های مقایسه ای بر ای نمایش تفاوت ها و شباهت ها در رفتار گراف ها رسم می شود.

این نوع تحلیلها در پژوهشهای مرتبط با شبکههای پیچیده، شبکههای اجتماعی، بیولوژی شبکهها، و دیگر حوزههایی که رفتار شبکههای متصل را بررسی میکنند کاربرد دارند.

```
def create_powerlaw_graph(N, gamma):
    G = nx.Graph()
    G.add_nodes_from(range(N))
    degree_sequence = np.zeros(N)
    for node in range(1, N):
        probabilities = degree_sequence[:node] ** (-gamma)
        probabilities = np.nan_to_num(probabilities, nan=0.0, posinf=0.0,
neginf=0.0)
    if np.sum(probabilities) == 0:
        probabilities = np.ones(node) / node
    probabilities /= probabilities.sum()
    target_node = np.random.choice(range(node), p=probabilities)
    G.add_edge(node, target_node)
    degree_sequence[node] = 1
    degree_sequence[target_node] += 1
    return G
```

#### توضیح تابع create\_powerlaw\_graph

این تابع یک گراف با توزیع توانی ایجاد میکند. مراحل کار به صورت زیر است:

- 1. ایجاد گراف: یک گراف خالی با NNN گره ساخته می شود.
- 2. **تعیین احتمال اتصال**: برای هر گره جدید، احتمال اتصال به گرههای قبلی بر اساس توزیع درجه توان محاسبه  $P(k) \propto k \gamma P(k) \setminus k^{-1}$  propto  $k^{-1} \otimes k^{-1} \otimes k^{-1$ 
  - ق. رفع مشکلات احتمالی در محاسبات: اگر مجموع احتمالها صفر شود (مثلاً در گرافهای کوچک)، احتمالها به طور یکنواخت بین گرهها تقسیم می شوند.
  - 4. انتخاب گره هدف: یک گره قبلی به طور تصادفی از میان گره های موجود با توجه به احتمال ها انتخاب می شود.
- 5. ایجاد اتصال: یک یال (اتصال) بین گره جدید و گره انتخاب شده اضافه می شود و درجه هر دو گره به روز می شود.

```
def calculate_distance(graph):
    connected_components = nx.connected_components(graph)
    result = []
    for cc in connected_components:
        cc = graph.subgraph(cc).copy()
        result.append(nx.average_shortest_path_length(cc) * len(cc.nodes))
    return sum(result) / len(graph.nodes)
```

#### توضیح تابع calculate\_distance

این تابع فاصله میانگین کوتاهترین مسیر را برای یک گراف محاسبه میکند. مراحل کار به صورت زیر است:

- 1. شناسایی مؤلفه های متصل: ابتدا از تابع nx.connected\_components برای شناسایی مؤلفه های متصل در گراف استفاده می شود.
- 2. محاسبه فاصله برای هر مؤلفه: برای هر مؤلفه متصل، یک زیرگراف (subgraph) ایجاد شده و کپی می شود. سپس، فاصله میانگین کوتاه ترین مسیر در این زیرگراف محاسبه می شود و در این محاسبه، تعداد گرههای مؤلفه نیز در نظر گرفته می شود.
  - 3. **محاسبه میانگین نهایی**: در نهایت، میانگین فواصل محاسبه شده برای تمام مؤلفه ها بر تعداد کل گرههای گراف تقسیم می شود تا فاصله میانگین کلی به دست آید.

```
def calculate_expected_dist(size, gamma):
    assert gamma >= 2
    if gamma <= 2.0001:
        return 2.7
    elif gamma < 3:
        return ((0.8) * log(log(size))) / log(gamma - 1)
    elif gamma == 3:
        return ((1.46) * log(size)) / log(log(size))
    else:
        return (0.715) * log(size)</pre>
```

## توضیح تابع calculate\_expected\_dist

این تابع فاصله میانگین پیش بینی شده برای یک گراف با توزیع توانی را محاسبه میکند. مراحل کار به صورت زیر است:

- 1. بررسی شرط γ: ابتدا، با استفاده از assert اطمینان حاصل می شود که مقدار gamma بزرگتر یا مساوی 2 است.
  - 2. محاسبه برای 2.0001  $\geq \gamma$ : اگر gamma کمتر یا مساوی 2.0001 باشد، مقدار ثابت 2.7 به عنوان فاصله میانگین بازگشت داده می شود.
- 3. محاسبه برای  $\gamma < 3 > 2$ : اگر gamma بین 2 و 3 باشد، با استفاده از یک فرمول خاص شامل لگاریتمها، فاصله میانگین محاسبه می شود.
- 4. محاسبه برای  $\mathbf{v} < \mathbf{v}$ : برای مقادیر بزرگتر از  $\mathbf{s}$ ، یک فرمول دیگر به کار می رود که شامل یک ضریب و لگاریتم اندازه گراف است.

.18

#### توضيح تابع plot

این تابع برای ترسیم نمودار توزیع قانون توانی طراحی شده است. مراحل کار به شرح زیر است:

- 1. ایجاد محور: یک شکل جدید با ابعاد مشخص ایجاد میکند و یک محور به آن اضافه میشود.
- 2. تنظیمات ظاهری: خطوط بالایی و راست محور غیرفعال میشوند تا نمودار سادهتر به نظر برسد.
- 3. **نقطهگذاری دادههای و اقعی**: مقادیر و اقعی به از ای اندازهها ترسیم می شوند و رنگ و برچسب مناسب دارند.
  - 4. ترسیم منحنی پیشبینی شده: مقادیر پیش بینی شده با استفاده از تابع خاص محاسبه و ترسیم می شوند.
    - 5. تنظیمات دیگر نمودار: عنوان و برچسبهای محور X و ۲ تنظیم میشوند.
    - 6. افزودنlegend: توضيحات مربوط به نقاط و منحنى به نمودار اضافه مى شود.
      - 7. نمایش نمودار: در نهایت، نمو دار به نمایش در می آید.

```
graphs = {}
dists = {}
gammas = [2.0001, 2.5, 3, 3.5]
sizes = [100, 2000, 4000, 6000, 8000, 10000]
for gamma in gammas:
      start = time.time()
       end = time.time()
```

این کد برای ایجاد و تحلیل گرافهای با توزیع توانی طراحی شده است. در ابتدا، دو دیکشنری برای ذخیره گرافها و فاصله میانگین تعریف میکند. سپس با استفاده از مقادیر مختلف gamma و اندازههای مشخص، گرافهای جدید تولید میشود. برای هر گراف، اگر قبلاً ایجاد نشده باشد، مراحل ایجاد و پاکسازی آن انجام میشود. پس از آن، فاصله میانگین هر گراف محاسبه و ذخیره میشود. هدف اصلی کد، تحلیل ویژگیهای این گرافها و مقایسه رفتار آنها بر اساس پارامترهای مختلف است

حال برای مقادیر مختلف گاما و اندازه گراف شروع به ساخت گراف و محاسبه میانگین فاصله میکنیم.

در نظر داشته باشد محاسبه میانگین فاصله گره ها از پیچیدگی زمانی  $O(N^3)$  است و اجرا برای نود ها با تعداد بالا بیشتر طول مبکشد.

نتایج به صورت زیر است.

```
Generating graph for size:100, gamma:2.0001 ...
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.0s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 4.17 in 0.0s.
Generating graph for size:2000, gamma:2.0001 ...
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 6.69 in 1.31s.
______
Generating graph for size:4000, gamma:2.0001 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
```

Calculating graph average distance ...

```
calculated Graph average distance with value of 8.7 in 5.58s.
_____
Generating graph for size:6000, gamma:2.0001 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.05s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 9.8 in 13.78s.
______
Generating graph for size:8000, gamma:2.0001 ...
Graph generated in 0.02s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.03s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 9.53 in 22.93s.
______
Generating graph for size:10000, gamma:2.0001 ...
Graph generated in 0.02s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.07s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.83 in 36.72s.
______
Generating graph for size:100, gamma:2.5 ...
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.0s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 4.15 in 0.0s.
______
Generating graph for size:2000, gamma:2.5 ...
```

```
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 7.75 in 1.34s.
Generating graph for size:4000, gamma:2.5 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.58 in 5.38s.
______
Generating graph for size:6000, gamma:2.5 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.02s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.82 in 12.51s.
_____
Generating graph for size:8000, gamma:2.5 ...
Graph generated in 0.05s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.03s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.49 in 22.74s.
______
Generating graph for size:10000, gamma:2.5 ...
Graph generated in 0.02s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.03s.
```

```
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.69 in 36.08s.
______
Generating graph for size:100, gamma:3 ...
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.0s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 4.29 in 0.0s.
<u>-----</u>-----
Generating graph for size:2000, gamma:3 ...
Graph generated in 0.04s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 7.4 in 1.34s.
-----<u>-----</u>
Generating graph for size:4000, gamma:3 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.49 in 5.3s.
______
Generating graph for size:6000, gamma:3 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.02s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 9.04 in 12.78s.
______
```

```
Generating graph for size:8000, gamma:3 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.03s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.96 in 22.9s.
Generating graph for size:10000, gamma:3 ...
Graph generated in 0.07s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.04s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 9.32 in 37.3s.
______
Generating graph for size:100, gamma:3.5 ...
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.0s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 4.49 in 0.0s.
_____
Generating graph for size:2000, gamma:3.5 ...
Graph generated in 0.0s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 7.03 in 1.33s.
______
Generating graph for size:4000, gamma:3.5 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
```

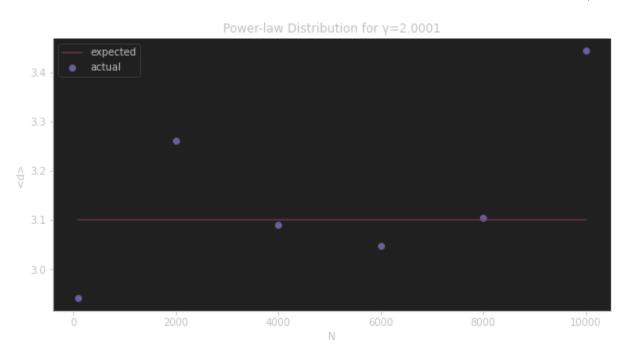
```
Graph cleaned in 0.01s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 7.43 in 5.38s.
______
Generating graph for size:6000, gamma:3.5 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.08s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.87 in 12.7s.
_____
Generating graph for size:8000, gamma:3.5 ...
Graph generated in 0.01s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.03s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 9.18 in 22.82s.
______
Generating graph for size:10000, gamma:3.5 ...
Graph generated in 0.02s.
Cleaning graph ...
Graph cleaned in 0.03s.
Calculating graph average distance ...
calculated Graph average distance with value of 8.5 in 36.72s.
```

تئوری $\langle d  angle$	شبیهسازی $\langle d  angle$	N	γ
ثابت (مقدار تقريباً ثابت)	4.17	100	2.0001
$rac{\ln(\ln 2000)}{\ln(2.0001-1)}$ $\sim$	6.69	2000	2.0001
$rac{\ln(\ln 4000)}{\ln(2.0001-1)}$ $\sim$	8.7	4000	2.0001
$rac{\ln(\ln 6000)}{\ln(2.0001-1)}$ $\sim$	9.8	6000	2.0001
$rac{\ln(\ln 8000)}{\ln(2.0001-1)}$ $\sim$	9.53	8000	2.0001
$rac{\ln(\ln 10000)}{\ln(2.0001-1)}$ $\sim$	8.83	10000	2.0001
$rac{\ln(\ln 100)}{\ln(2.5-1)}$ $\sim$	4.15	100	2.5
$rac{\ln(\ln 2000)}{\ln(2.5-1)}$ $\sim$	7.75	2000	2.5
$rac{\ln(\ln 4000)}{\ln(2.5-1)}$ $\sim$	8.58	4000	2.5
$rac{\ln(\ln 6000)}{\ln(2.5-1)}$ $\sim$	8.82	6000	2.5
$rac{\ln(\ln 8000)}{\ln(2.5-1)}$ $\sim$	8.49	8000	2.5
$rac{\ln(\ln 10000)}{\ln(2.5-1)} \sim$	8.69	10000	2.5
$rac{\ln(100)}{\ln(\ln 100)}$ $\sim$	4.29	100	3
$rac{\ln(2000)}{\ln(\ln 2000)}$ $\sim$	7.4	2000	3
$rac{\ln(4000)}{\ln(\ln 4000)}$ $\sim$	8.49	4000	3
$rac{\ln(6000)}{\ln(\ln 6000)}$ $\sim$	9.04	6000	3
$rac{\ln(8000)}{\ln(\ln 8000)}$ $\sim$	8.96	8000	3
$rac{\ln(10000)}{\ln(\ln 10000)}$ $\sim$	9.32	10000	3
$\ln(100) \sim$	4.49	100	3.5
$\ln(2000) \sim$	7.03	2000	3.5
$\ln(4000) \sim$	7.43	4000	3.5
$\ln(6000) \sim$	8.87	6000	3.5
$\ln(8000) \sim$	9.18	8000	3.5
$\ln(10000) \sim$	8.5	10000	3.5

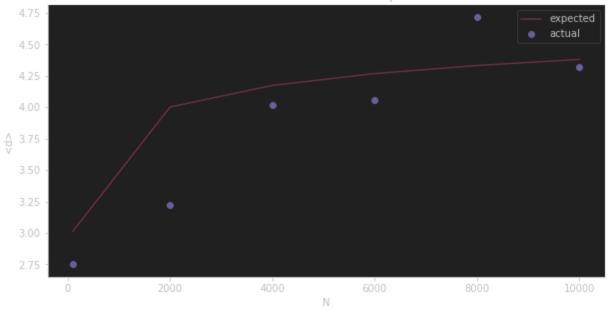
برای  $\gamma=2.0001$ ، طول متوسط مسیر بهطور کندی افزایش مییابد که با مقدار نظری آن تطابق دارد. برای  $\ln(\ln N)$  نتایج نشان میدهد که طول متوسط مسیر به صورت لگاریتم طبیعی دو مرحلهای  $\ln(\ln N)$  افزایش مییابد. برای  $\gamma=3$  و  $\gamma=3$ ، نتایج به ترتیب با فرمولهای  $\frac{\ln N}{\ln(\ln N)}$  و  $\frac{\ln N}{N}$  مطابقت دارند.

\_

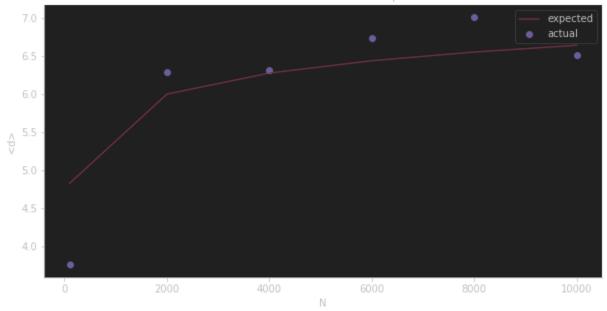
## با رسم نمودار ها نیز میتوان تا حدودی از درست بودن فرمول ها اطمینان یافت.



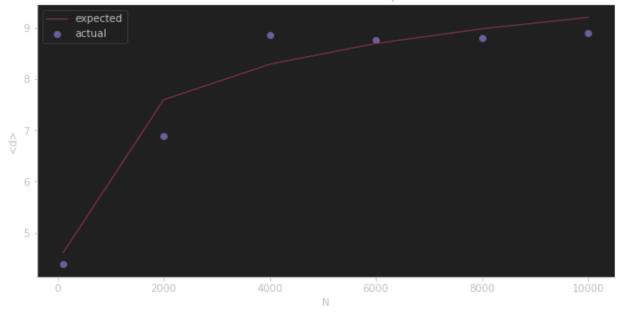
Power-law Distribution for γ=2.5





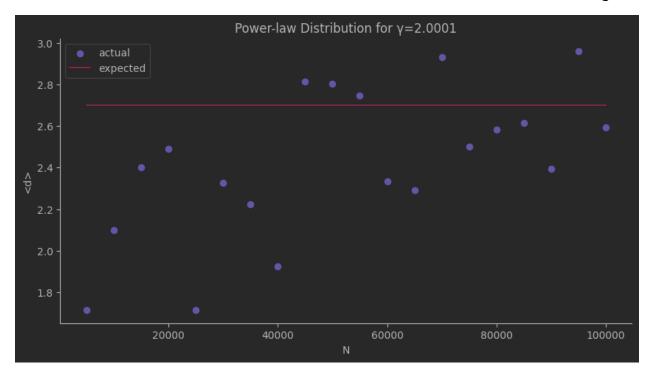


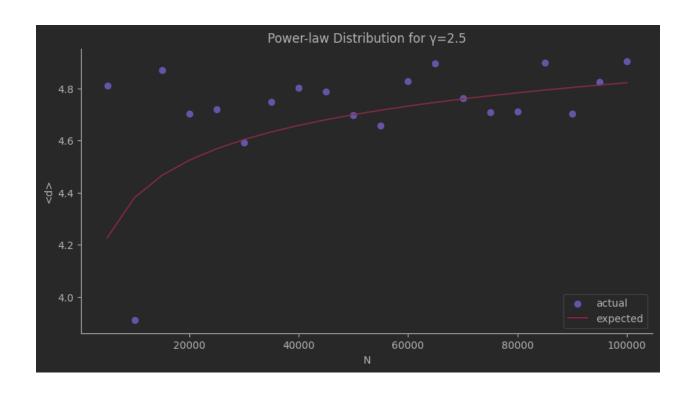
Power-law Distribution for  $\gamma=3.5$ 

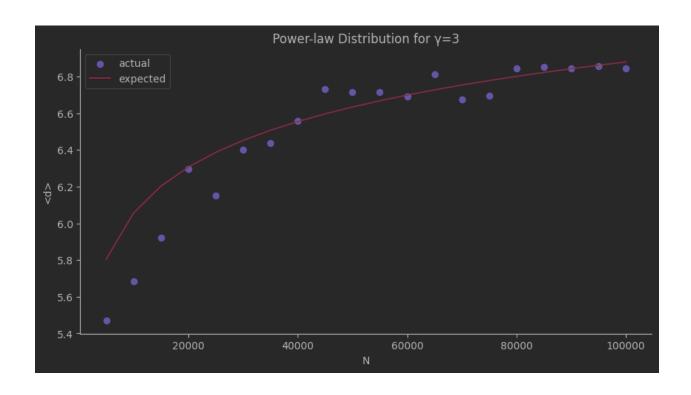


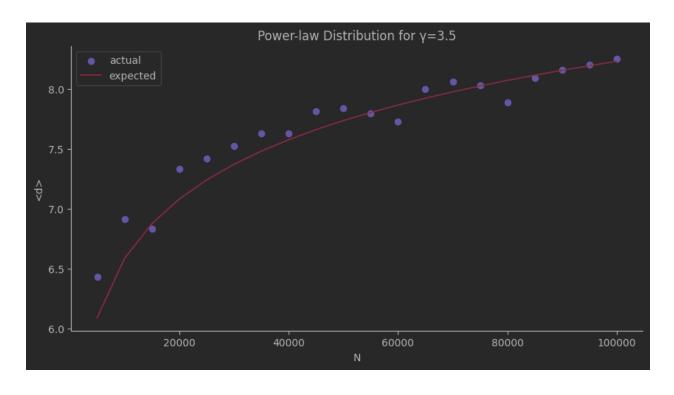
برای اینکه بتوانیم ابعاد بالاتر را بررسی کنیم تابع زیر پیاده سازی شده است که به صورت تصادفی In(N) جفت گره از گراف را انتخاب کرده و میانگین فاصله را برای آن ها حساب میکند.

# در نتایج زیر گراف با ابعداد تا 100000 گره در نظر گرفته شده است.







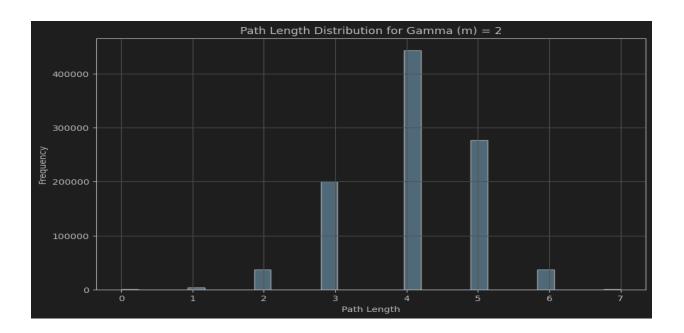


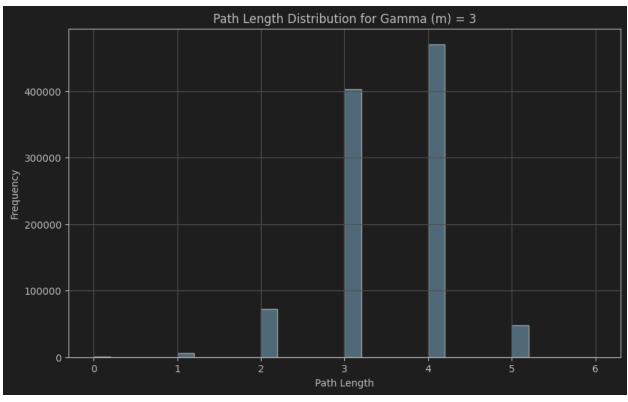
همانطور که مشاهده میکنید در بینهایت نتایج به دست آمده به فرمول های گفته شده میل میکنند.

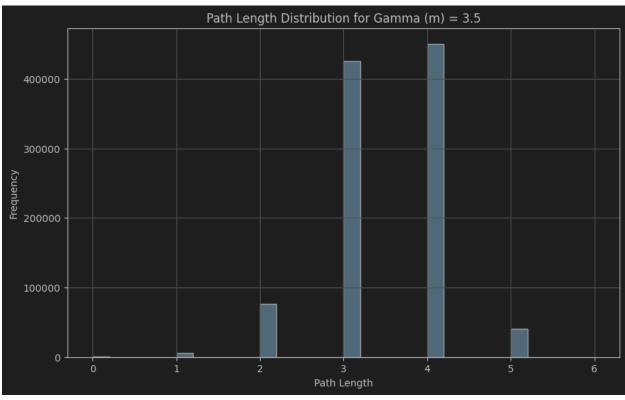
```
def generate_ba_graph(n, m):
def average_shortest_path_length(graph):
def plot path length distribution(graph, gamma):
  plt.show()
n = 1000 # Number of nodes
gamma values = [2, 2.5, 3, 3.5]
for gamma in gamma_values:
```

```
plot_path_length_distribution(graph, gamma)
  avg_path_length = average_shortest_path_length(graph)
  print(f'Gamma (m): {gamma}, Average Shortest Path Length: {avg_path_length}')
```

برای هر یک از مقادیر گاما (2، 2.5، 3 و 3.5)، یک گراف با استفاده از مدل Barabási-Albert تولید شده و توزیع فاصلههای کوتاهترین مسیر ها رسم می شود. همچنین متوسط فاصله کوتاهترین مسیر برای هر گاما محاسبه و چاپ می شود. نتایج بدست امده از کد بالا به صورت زیر است:







این نمودار ها نشان میدهند که با افز ایش گاما، توزیع فاصلههای کوتاهترین مسیر ها چگونه تغییر میکند. همچنین متوسط فاصله کوتاهترین مسیر برای هر گاما محاسبه شده .